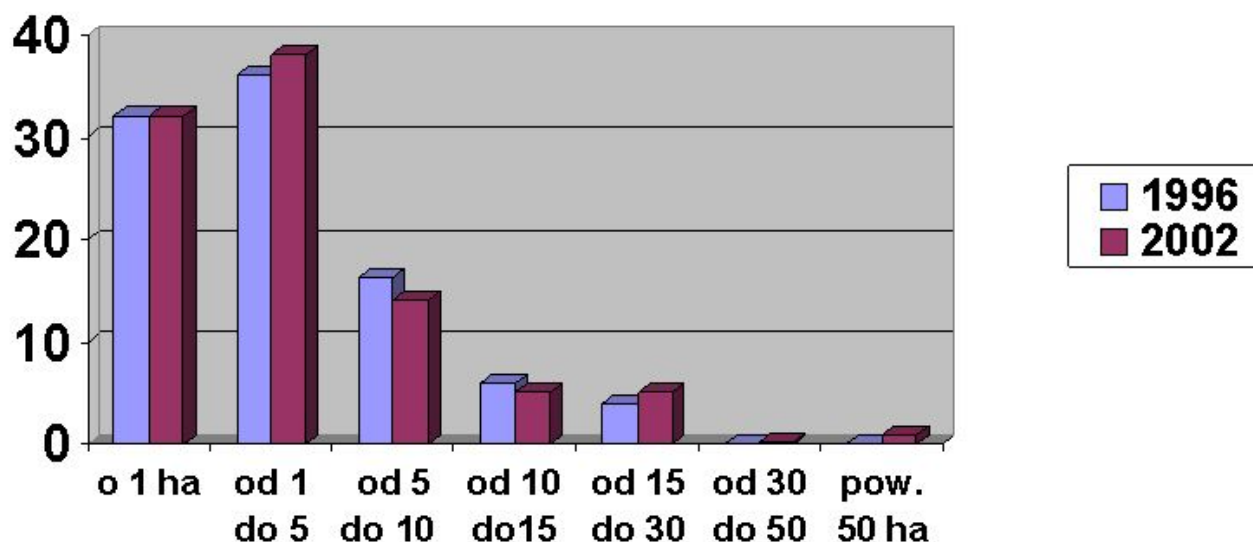

Struktura gospodarstw rolnych według grup obszarowych użytków rolnych

W Polsce jest 2933,2 mln gospodarstw rolnych^[1], w porównaniu z 1996 r. ich liczba zmniejszyła się o 4,3%, tj. o 133,3 tys. gospodarstw. Powierzchnia gospodarstw rolnych w 2002 r. wynosiła 19,3 mln ha i w porównaniu z danymi z 1996 r. była mniejsza o 1,5 mln ha tj. o 6,9%. Areał użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2002 r. wyniósł 16,9 mln ha i w porównaniu z 1996r. był mniejszy o 1,0 mln ha, tj. o 5,5%. Duży obszar rolniczy 19,3 mln ha pozwala użytkować ziemię w sposób mniej intensywny i nie zagrażający środowisku naturalnemu. Z całego areału ziemi uprawnej aż 67,9% (13,1 mln ha) stanowią grunty orne. Jednakże posiadamy gorsze gleby niż państwa Unii Europejskiej. Stąd też nasze rolnictwo jest mniej konkurencyjne. Do tego dodać jeszcze trzeba, że polskie rolnictwo charakteryzuje rozdrobniona struktura obszarowa. Największą grupę, w ogólnej liczbie gospodarstw, stanowiły gospodarstwa o powierzchni do 5 ha (w 1996 r. – 70,2%, a w 2002 r. – 72,4%). Jednak w 2002 r. w tych gospodarstwach powierzchnia użytków rolnych stanowiła zaledwie 18,7% powierzchni użytków rolnych ogółem w gospodarstwach rolnych.

Przeciętna w kraju powierzchnia użytków rolnych 1 gospodarstwa rolnego w 2002 r. wyniosła **5,76** ha i była wyższa o 1,8% niż w 1996 r., w tym powierzchnia 1 gospodarstwa o areale powyżej 1 ha UR 8,44 ha tj. więcej o 1,8%.

**Rys. nr 3. Struktura gospodarstw rolnych
według grup obszarowych użytków
rolnych w 1996 r. i 2002 r. (w %)**

Źródło: Powszechny Spis rolny 2002 GUS, opracowanie własne.

W przekroju terytorialnym największą średnią wielkość użytków rolnych w gospodarstwie rolnym odnotowano w województwie zachodniopomorskim 14,27 ha i warmińsko-mazurskim 14,00 ha. Najmniejsze gospodarstwa rolne wystąpiły w województwach małopolski 2,1 ha i śląskim 2,15 ha.

Spośród podmiotów, których użytkownicy zadeklarowali prowadzenie działalności gospodarczej – 1918,2 tys. (65,4% spisanych gospodarstw) prowadziło wyłącznie działalność rolniczą, 259,4 tys. (8,8% ogółu gospodarstw) realizowało zarówno działalność rolniczą, jak i pozarolniczą, a 104,0 tys. (3,6% ogółu) prowadziło wyłącznie działalność pozarolniczą przy zawieszanej czasowo lub zaniechanej działalności rolniczej [\[2\]](#).

Z gospodarstw rolnych, których użytkownicy deklarowali prowadzenie działalności rolniczej (realizowanej wyłącznie lub jednocześnie z działalnością pozarolniczą) – 25,5% (556,4 tys.) posiadało powierzchnię użytków rolnych do 1,0 ha.

Największy odsetek, ponad 40% stanowiły tu gospodarstwa rolne o powierzchni użytków rolnych od 0,2 ha do 0,5 ha.

Ludność utrzymująca się z innych źródeł niż praca w gospodarstwie indywidualnym do 1 ha użytków rolnych włącznie zdecydowanie dominowała, stanowiąc 84,3%. Wśród tej grupy najniższy odsetek stanowiły osoby utrzymujące się z niezarobkowych źródeł dochodów 23,8%, następnie utrzymujących się z pracy najemnej 19,7%. Utrzymywani z innych źródeł niż dochody z pracy w gospodarstwie rolnym stanowili 37,9% ogółu ludności związanej z gospodarstwami indywidualnymi do 1 ha użytków rolnych włącznie.

Wśród pozostałych podmiotów prowadzących działalność rolniczą (1621,2 tys.) najwięcej 24,2% było gospodarstw należących do grupy obszarowej użytków rolnych 5-10 ha oraz gospodarstw o powierzchni użytków rolnych 1-2 ha – 21,6%. Przy tym jeszcze obserwuje się duże zróżnicowanie w powierzchni obszarów gospodarstw rolnych pomiędzy regionami w Polsce. I tak tradycyjnie różnice te rozkładają się na korzyść terenów Polski zachodniej, a niekorzystnie w Polsce centralnej i wschodniej.

[1] Powszechny Spis Rolny 2002 r., GUS.

[2] Polaków portret własny, Płon 29 czerwca 2003 r.

Dla osób szukających pomocy w pisaniu prac z różnych dziedzin polecamy serwis [pisanie prac](#) z prawa, administracji, zarządzania, marketingu, pedagogiki i wielu innych dziedzin.